

6. Курепін В. М. Механізм управління безпекою вітчизняних підприємств на засадах маркетингу // Сучасний маркетинг: стратегічне управління та інноваційний розвиток : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої до 90-ча заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка, 17-18 жовтня 2020 року. Харків : Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, 2020. С. 154-158. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8183>.

7. Основи охорони праці : змістовий модуль № 2. «Основи фізіології, гігієни праці». Тема № 5. «Основи фізіології та гігієни праці» : конспект лекції / уклад. В. М. Курепін. – Миколаїв : МНАУ, 2021. – 20 с. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9869>.

ПРОФСПІЛКОВИЙ РУХ ЯК ЯКІСНА СИСТЕМА СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ Дуда Є. О. здобувач вищої освіти; Курепін В.М., канд. екон. наук, старший викладач

Миколаївський національний аграрний університет

Однією з найважливіших ознак ефективної соціальної політики є існування якісної системи соціальних гарантій. Серед принципів формування сучасної системи державних соціальних стандартів і нормативів, яка створюється з метою забезпечення визначених Конституцією України соціальних прав та державних соціальних гарантій [1]. На сьогоднішній день, питання про охорону праці та безпеку здоров'я працівників на виробництві все ще стоять на одному з перших місць у нашій країні. Законодавча база України з питань безпеки на виробництві потребують багатьох поправок та змін.

Трудове законодавство покликано створити, зокрема, достатній рівень гарантій, аби людина могла не просто реалізовувати своє право на працю, але і робити це продуктивно та безпечно [2]. Саме з цієї причини охорона праці - є вкрай важливим інститутом трудового права, який містить норми, що покликані забезпечити гідні умови праці, зменшення кількості нещасних випадків на виробництві, підвищення рівня ефективності підприємств та загалом дотримання безпечних умов праці у будь-якій сфері трудової зайнятості працівника [3].

Попри те, що питання забезпечення охорони праці постало перед людською спільнотою вже давно, повністю воно й досі не вирішено. Ще сто – сто п'ятдесят років тому, коли працівник, приступаючи до роботи в несприятливих умовах, неминуче брав на себе ризик травм або захворювань з'явилися перші соціальні реформатори.

У період 1850-1900 років, коли більшість розвинених країн, таких як США та країни Європи переживали промисловий ривок а працівники в цей час отримували багаж проблем, ризикуючи своїм здоров'ям працею у тяжких та небезпечних умовах реформатори почали об'єднуватися у різні спілки та товариства. Вони агітували за покращення умов праці, вимагали від роботодавців 8-годинний робочий день, боролись за інші права тих хто працює.

Боротьба за соціальні права працюючих привела спільноту до організації та проведення міжнародних конференцій. У 1890 році учасники конференції ухвалили міжнародну угоду щодо використання білого фосфору, у 1897 році була прийнята міжнародна угода щодо заборони на виробництві нічних робіт для жінок. У цей період соціальні реформатори Німеччини домоглися встановлення компенсацій працівникам, які покалічилися на виробництві. Цим було започатковано систему соціального страхування.

У європейських державах за короткий час (1890-1895 р.р.) соціальні реформатори змусили переглянути умови праці для дітей віком від 12 років, заборону використання дитячої праці в нічний час, тощо. Але, все ж таки реформи не змінили суттєво цю скрутну ситуацію, умови праці залишалися бути важкими та небезпечними, що викликали нові численні страйки та заворушення.

На українських теренах розвиток профспілкового руху розпочався на західноукраїнських землях, що перебували у складі Австро-Угорщини. Восени 1817 р. з'явилися перші відомості про організацію, яка прагнула відстоювати соціальні права своїх членів. Перша спілка «Товариство поступове», яка захищала права працюючих, була створена 6 листопада 1817р. у Львові.

У 1848 р. у Львові вийшла перша профспілкова газета «Приватний службовець», де порушувалися проблеми умов праці робітників, невиплат заробітних плат та інші соціальні питання. У січні 1870р. на Галичині був проведений перший переможний страйк. Однією з причин цього страйку була відсутність обмеженості тривалості праці. 8-9 вересня 1895 р. знову ж таки у Львові відбувся перший загальний з'їзд поліграфістів Галичини, за рішенням якого було утворено загально галицьку професійну організацію «Вогнище».

На українських землях, що входили до складу Російської імперії профспілковий рух зародився на початку XX ст. Важливим фактом його становлення стало підписання у 1905 р. у Харкові першого колективного договору – між робітниками та власниками паровозобудівного заводу, а також між власниками харківських друкарень і робітниками-друкарями. Колективний договір мав юридичну силу та отримав назву «Протоколи угод».

У теперішній час на території нашої держави діють багато професійних спілок, які являються доволі впливовими та структурованими громадськими організаціями, котрі всіма своїми силами борються за права працівників у різних галузях промисловості. Усього в Україні зареєстровано 143 всеукраїнські професійні спілки та 16 всеукраїнських об'єднань профспілок. Існують також обласні, регіональні профспілки та об'єднання профспілок обласного, регіонального статусу, а також місцеві профспілки та об'єднання профспілок місцевого статусу. Найчисельнішими серед всеукраїнських профспілок є профспілки агропромислового комплексу та профспілки працівників освіти і науки, членами яких є студентська та учнівська молодь, а також непрацюючі пенсіонери, які не припинили свого членства в профспілках після завершення трудової діяльності.

Суттєво змінити вектор відношення роботодавців до поліпшення умов праці у світі допомогла мирна конференція у Версалі (Після Першої світової війни), на який було створена Міжнародна організація охорони праці (МОП), що діє дотепер. Україна являється членом МОП з 1944р. Цілі Міжнародної

організації охорони праці в модернізованій формі зазначені у Філадельфійській Декларації, схвалений у 1944р.

В Україні стан охорони праці не можна визначити задовільним [4]. Про це свідчить високий рівень травматизму, особливо в таких галузях, як вугледобувна, агропромисловий комплекс, будівництво, транспорт [5]. Рівень смертельного ризику на виробництві в Україні в 2-3 рази вищий від середнього для держав з розвинутою ринковою економікою і на 11% вищий ніж в Європі в цілому.

На сьогодні найважливішим є імплементація законодавства Євросоюзу (ЄС) з охорони праці в Україні [6]. Законодавство Євросоюзу з охорони праці можна умовно розділити на дві групи:

- директиви ЄС щодо захисту працівників;
- директиви ЄС щодо випуску товарів на ринок.

Окрім нормативно-правових актів, у ЄС широко застосовуються заходи не законодавчого характеру, наприклад, кожні п'ять років приймаються програми дій з охорони праці на робочому місці.

Зараз багато хто недооцінює значення профспілок, хоча, насправді це сильний та впливовий орган, який має багато повноважень та виконує дуже важливі функції. По-перше, профспілка здійснює представництво і захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки у державних органах та органах місцевого самоврядування. По-друге, представляє інтереси працівників і захищає їх трудові права у відносинах із роботодавцем. По-третє, профспілки та їх об'єднання від імені працівників проводять колективні переговори та укладають різного роду договори.

Отже, можна впевнено стверджувати, що на сьогоднішній день профспілка – це ефективний спосіб представляти інтереси громадян у державних органах та захищати їх права.

Список використаних джерел:

1. Основи охорони праці. Модуль № 1. «Правові та організаційні основи охорони праці». Тема № 1. «Вступ. Загальні питання охорони праці» : план конспект для самостійної роботи студентів МНАУ та дистанційного навчання з дисципліни «Основи охорони праці» / уклад. В. М. Курепін. Миколаїв : МНАУ, 2021.33с.<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9865>.

2. Сміренін В. О. Кодекс законів про працю України як інструмент системи управління безпекою та здоров'ям працівників на підприємствах аграрного профілю // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 88-91. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9822>.

3. Курепін В. М., Демченко А. В. Концепція гідної праці як елемент правової політики держави // Глобальні цілі сталого розвитку – безпека світу, соціально-економічні та екологічні прояви, можливості активізації партнерства : тези доповідей здобувачів вищої освіти денної й заочної форм навчання за результатами щорічного тематичного «круглого столу» на обліково-

фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 12 листопада 2020 р. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. С. 36-39. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8199>.

4. Лазіс М. І. Правове регулювання праці жінок в Україні. Проблеми та виклики // Глобальні цілі сталого розвитку – безпека світу, соціально-економічні та екологічні прояви, можливості активізації партнерства : тези доповідей - здобувачів вищої освіти денної й заочної форм навчання за результатами щорічного тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 12 листопада 2020 р. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. С. 39-42. URL:[/123456789/8204](http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8204).

5. Курепін В. М. Причини приховування нещасних випадків на виробництві та їхні наслідки / В. М. Курепін, А. В. Демченко // День Землі - Earth Day [Електронний ресурс] : тези доповідей здобувачів вищої освіти спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 22 квітня 2020 року. - Миколаїв : МНАУ, 2020. – С. 23-25. URL:[123456789/7039](http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7039).

6. Русавська В. І. Адаптація національного трудового законодавства до законодавства Європейського Союзу // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 36-39. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9821>.

РЕЖИМ РОБОТИ І ОБЛІК РОБОЧОГО ЧАСУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Запорожець Д. В. здобувач вищої освіти ;

Курепін В.М., канд. екон. наук, старший викладач

Миколаївський національний аграрний університет

Як відомо трудові відносини важко регулювати, не встановивши режим роботи. Від того, наскільки раціонально й правильно чергується час праці та відпочинку, залежать продуктивність та інтенсивність праці.

До елементів режиму роботи відносять, зокрема [1]:

- тривалість робочого часу;
- час початку та закінчення роботи;
- час і тривалість відпочинку тощо.

Окрім цього, до режиму роботи також відносять структуру робочого тижня, графіки змінності, гнучкі графіки роботи, методи робіт.

Режим робочого часу для працівників не однаковий для всіх. Він залежить від багатьох чинників: характеру виробництва, тривалості робочого часу, категорій працівників, умов праці тощо. Більше того, навіть на одному підприємстві для різних категорій працівників можуть установлювати різні режими роботи.